

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “วิหีสา — การเบียดเบียน”

คำว่า **วิหีสา** (อ่านว่า วิ - หิง - สา) เป็นคำภาษาบาลีโดยตรง เขียนเป็นไทยว่า **วิหิงสา** แปลว่า **การเบียดเบียน** แสดงถึงความเป็นจริงของธรรมที่เป็นอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นประทุษร้ายเบียดเบียนผู้อื่น ให้ได้รับความเดือดร้อน ทั้งทางกาย และทางวาจา, วิหิงสา การเบียดเบียน เป็นธาตุ เป็นธรรมที่มีจริง ดังข้อความจาก พระอภิธรรมปิฎก วิภังคปกรณ์ ว่า “บุคคลบางคนในโลกนี้ ย่อมเบียดเบียนสัตว์ทั้งหลาย ด้วยวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ฝ่ามือ ก้อนดิน ท่อนไม้ ศาสตราหรือเชือก ความข่มเหง ความข่มเหง อย่างแรง ความเบียดเบียน ความเบียดเบียนอย่างแรง ความขึงเคียด ความเกลียดแค้น ความเข้าไป เบียดเบียนผู้อื่น เห็นปานนี้ นี้เรียกว่า วิหิงสาธาตุ”

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเตือนให้เห็นโทษของการเบียดเบียน เช่น

“ผู้ใดแสวงหาความสุขเพื่อตน แต่เบียดเบียนสัตว์ทั้งหลายผู้ใคร่ความสุข ด้วยท่อนไม้
ผู้นั้นย่อมไม่ได้ความสุขในโลกหน้า, ผู้ใดแสวงหาความสุขเพื่อตน ย่อมไม่เบียดเบียน
สัตว์ทั้งหลายผู้ใคร่ความสุขด้วยท่อนไม้ ผู้นั้นย่อมได้ความสุขในโลกหน้า”

(จาก... พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน ทณฺหาสูตร)

“ถ้าว่า ท่านมีชื่อว่า **อหิงสกะ** ท่านพึงเป็นผู้ไม่เบียดเบียน ด้วยกาย ด้วยวาจาและด้วยใจ,
ผู้ใดไม่เบียดเบียนผู้อื่น ผู้นั้นย่อมเป็นผู้ชื่อว่า อหิงสกะ (ผู้ไม่เบียดเบียน) โดยแท้”

(จาก... พระสูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค อหิงสกสูตร)

การเบียดเบียนผู้อื่น ไม่ว่าจะด้วยกาย ด้วยการประทุษร้าย โดยประการต่าง ๆ หรือ แม้แต่การเบียดเบียนด้วยคำพูด อย่างเช่น คำพูดที่พูดไปแล้วทำให้ผู้ฟังไม่สบายใจ คำด่า รวมไปถึงคำพูดที่เหน็บแนม เสียดสี เป็นต้นนั้น เป็นเรื่องของบุคคลผู้ที่ยังมีกิเลส เป็นกรรมฝ่ายที่ไม่ดีที่เกิดขึ้นเป็นไปตามการสะสมของแต่ละบุคคล เพียงคิดที่จะเบียดเบียนคนอื่น คิดไม่ดีกับคนอื่น ก็ไม่ดีแล้ว ขณะนั้นเป็นอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นทำร้ายจิตใจของตนเอง ยิ่งถ้าล่วงเป็นทุจริตกรรม มีการประทุษร้ายคนอื่นเกิดขึ้นทางกาย ทางวาจา ด้วยแล้ว นั้นเป็นอกุศลกรรม เมื่ออกุศลกรรมให้ผล ก็ให้ผลที่ไม่ดีกับตนเองเท่านั้น ในเมื่อเป็นกรรมที่ตนเองได้กระทำ ก็ต้องเป็นตนเองเท่านั้นที่ได้รับผลของกรรม

การเบียดเบียนผู้อื่น เป็นสิ่งที่ไม่ควรโดยประการทั้งปวง เพราะเจตนาเบียดเบียนผู้อื่น นั้นแหละที่จะเบียดเบียนตนเอง เพราะเป็นอกุศลของตนเอง ย่อมให้โทษแก่ตนเอง ดังนั้น พึงเป็นผู้ใคร่ครวญด้วยปัญญา เห็นว่าสิ่งที่ไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นทางกาย หรือทางวาจา ตนเองไม่ชอบฉันใด คนอื่นก็ย่อมจะไม่ชอบเช่นเดียวกันฉันนั้น แล้วละสิ่งที่ไม่ดีเหล่านั้นเสีย ไม่พึงเบียดเบียนผู้อื่นด้วยกายและด้วยวาจา

เพราะเหตุว่า มีสิ่งควรทำ สิ่งไม่ควรทำอีกมากมายซึ่งเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ จึงควรทำ และพูดแต่สิ่งที่ดีเท่านั้น ถ้าเป็นผู้รักตนจริง ๆ แล้ว ก็จะต้องเป็นคนดี ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ พร้อมกับฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกต้องไป เพราะสิ่งจะเป็นที่ฟัง เป็นประโยชน์จริง ๆ ย่อมไม่พ้นไปจากความดี และการเข้าใจพระธรรม.

[ชมรมบ้านร่มมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com , โทร . ๐๘๕- ๖๒๑๑๑๐๖]